

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS BEHAR • MAAMAR 1

כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם...

Quand vous entrerez dans
le pays que Je vous donne

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/behar/1/

1 כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם ושבתה הארץ שבת לה' שש שנים וגו'. הנה משמעות הכתוב כי מיד כי תבואו אל הארץ ושבתה קודם שיתחילו השש שנים.

« Lorsque vous viendrez dans le pays que Je vous donne, le pays observera un Chabbat pour Havaya. Six années... », etc. Or, le sens du verset semble être que, dès votre arrivée dans le pays, « [le pays] observera le repos », avant même que ne commencent les six années.

2 ויוכן בהקדים ביאור הכתוב פתחי לי אחותי רעיתי וגו'. ופי' שאמר הקב"ה לנכנסת ישראל פתחי לי בכדי שתהיי בבחי' אחותי רעיתי.

Cela s'éclairera en expliquant d'abord le verset: « Ouvre-Moi, ma sœur, mon bien-aimée », etc. Le sens est que le Saint béni soit-Il dit à l'Assemblée d'Israël (Knesset Israël): « Ouvre-Moi », afin que tu sois au niveau de « ma sœur, mon bien-aimée ».

הגם דכנסת ישראל נקראת תמיד בשם זה מ"מ בחינה זו פעמים שהיא בהתגלות ופעמים שהיא מכוסה ומסותרת.

Bien que l'Assemblée d'Israël soit toujours appelée ainsi, ce niveau est néanmoins tantôt dévoilé, tantôt recouvert et caché.

3 ולכן אמר פתחי להסיר המכסה וההסתר כדי שתהיה בחינה זו בהתגלות. ולהבין ענין מהות בחינה זו כשהיא בהתגלות ומהו המכסה והלבוש המסתיר גילוי זה.

C'est pourquoi Il dit: « Ouvre », afin d'écarter le voile et la dissimulation, pour que ce niveau se révèle. [Il faut] comprendre quelle est la nature essentielle de ce niveau lorsqu'il est révélé, et quels sont le voile et le vêtement qui dissimulent cette révélation.

הנה פי' אחותי הוא מלשון איחוי אלכסנדריית שבגמרא שהוא מלשון חיבור שמחבר שני דברים יחד להיות לאחדים כגוף אחד ממש.

À présent, le sens de achoti (« Ma sœur ») vient de l'expression « la jonction alexandrine » (ichoui) mentionnée dans la Guemara; cette expression désigne une liaison qui unit deux choses, de sorte qu'elles ne fassent plus qu'une, véritablement comme un seul corps.

4 וכך הוא עד"מ ענין האהבה הטבעית שבנפשות ישראל ממקור חוצבן שהן חלק אלוה ממעל ממש ומיוחדים בתכלית היחוד באור א"ס ב"ה ממש.

Il en va ainsi, par analogie, de l'amour naturel présent dans les âmes d'Israël, [qui provient] de la source dont elles ont été taillées : elles sont véritablement « une part de D.ieu là-haut » et sont unies dans l'union la plus parfaite à la Lumière infinie (Or Ein Sof) elle-même, béni soit-Il.

וע"כ גם למטה אחר שנבראו מאין ליש וירדו מטה מטה להתלבש בגוף ונפש החיונית זאת היא מדת הצדיקים מצד נפש אלהית אשר בקרבם השקם ותשוקתם להתכלל

C'est pourquoi, même ici-bas, après avoir été créées de néant en quelque chose et être descendues toujours plus bas pour s'envelopper dans un corps et dans l'âme vitale, telle est la qualité des justes (tsadikim) : en vertu de l'âme divine qui est en eux, leur désir et leur aspiration sont de s'inclure

באור ה' ולהבטל במציאות אליו ית' בכלות הנפש ממש מעומקא דלבא, וכל ימיהם תמיד הם בביטול הנ"ל מחמת טבע נפשותם שנעשה להם טבע ואין צריכים שום התכונות והכנה לעורר את האהבה.

dans la lumière de D.ieu et de s'annuler dans leur existence même devant Lui, béni soit-Il, dans une véritable extinction de l'âme (kelot hanéfech), du plus profond du cœur. Tous leurs jours, ils demeurent constamment dans l'annulation de soi mentionnée plus haut, car la nature de leurs âmes est devenue leur propre nature ; ils n'ont nul besoin de contemplation ni de préparation pour éveiller l'amour.

5 וכמ"ש אם זכרתך על יצועי באשמורות אהגה כך. וכתוב בשבתך בביתך וכלכתך בדרך ובשכרך ובקומך.

Comme il est écrit : « Lorsque je me souviens de Toi sur ma couche, je médite sur Toi durant les veilles de la nuit. » Et il est écrit : « Quand tu es assis dans ta maison, quand tu marches en chemin, quand tu te couches et quand tu te lèves. »

והוא ע"ד משל כאהבת אח ואחות שהאהבה ביניהם קבועה ונטועה מעצמה בטבע בתולדותם בלי שום התעוררות כלל, וזו היא אהבה האמיתית מנקודת אמת לאמתו שאין לה הפסק ועומדת לעד.

C'est, par voie d'analogie, comme l'amour entre un frère et une sœur : leur amour est fixé et naturellement ancré en eux dès leur naissance, sans aucun éveil. Tel est le véritable amour, issu du point même de vérité, dans sa vérité la plus profonde ; il ne connaît aucune interruption et demeure éternellement.

משא"כ כשאין אהבה זו קבועה ונטועה בלב האדם כ"א בשעה שמעורר את האהבה בעתים מזומנים בשעת ק"ש [קריאת שמע] ותפלה וכיוצא בו ואח"כ חולפת ועוברת ממנו אין אהבה זו נקראת בשם אהבת אמת לאמתו,

En revanche, lorsque cet amour n'est pas fixé et ancré dans le cœur de la personne, mais [n'est présent] qu'au moment où elle éveille son amour à des moments déterminés, lors de la récitation du Chema, de la prière et autres occasions semblables, puis qu'il passe et disparaît, cet amour ne peut être appelé « amour de vérité dans sa vérité la plus profonde »,

דהיינו מנקודת האמת ממש כ"א בשם שפת אמת מלשון שפה לפיו שהוא אימרא שסכיב הבגד דהיינו שפת הבגד וקצהו.

c'est-à-dire qu'il ne provient pas du point même de vérité, mais porte plutôt le nom de « lèvres de vérité » (sefat emet), selon l'expression « une bordure pour son ouverture », c'est-à-dire l'ourlet qui entoure le vêtement, sa bordure et son extrémité.

כך ע"ד משל האהבה הזאת הבאה בעת התעוררות היא שפת האמת וקצהו דהיינו התחלת האמת אבל אינו נקרא בשם אמת גמור לאמתו.

Ainsi, par voie d'analogie, cet amour qui survient au moment d'un éveil est la lèvre de la vérité et son extrémité, c'est-à-dire le commencement de la vérité ; toutefois, il ne peut être appelé « vérité complète dans sa vérité la plus profonde ».

ולכן אמרו בזהר (ר"פ תשא ד' קפ"ח וע"ש במק"מ [במקדש מלך] ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות]) שפת אמת תכון לעד כוננת לעד לא כתיב אלא תכון לעד וכתוב קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת באמת דייקא.

C'est pourquoi le Zohar dit (au début de la paracha Tissa, folio 188 ; voir également à cet endroit le Mikdash Melekh et le Ramaz) : « La lèvre de vérité sera affermie à jamais » : il n'est pas écrit « est affermie à jamais », mais « sera affermie à jamais ». Et il est écrit : « Havaya est proche de tous ceux qui L'invoquent, de tous ceux qui L'invoquent en vérité » : « en vérité », précisément.

דהיינו בנקודת אמת ולא בשפת אמת, כי מאחר שצריך הוא תמיד לעורר את האהבה הרי לא נעשית עדיין טבע עצמותו ומהותו ממש מנקודת הלב ממש.

C'est-à-dire du point de vérité, et non de la lèvre de vérité. Car puisqu'il doit sans cesse éveiller son amour, celui-ci n'est pas encore devenu la nature même de son essence et de son être, issue du point même du cœur.

6 ומי"מ נקראת בשם שפת אמת מאחר שעכ"פ [שעל כל פנים] בשעה זו מעורר את האהבה מנקודת לבו כל חד לפום שעורא דיליה

Néanmoins, elle est appelée «lèvre de vérité», puisqu'à tout le moins, à ce moment-là, il éveille l'amour à partir du point de son cœur, chacun selon sa propre mesure ;

וגם אחר התפלה נשאר רשי מו שבזכרו את ה' מתעורר רוח נדיבה בקרבו מאליו לאהבת ה' והרי נתקיים בו ג"כ מ"ש אם זכרתיך גוי' [וגוי' / גומר] [וע' בסש"ב] [בספר של בינונים] ח"א [חלק א'] ס"פ י"ג.

et même après la prière, il en reste une empreinte (réchimou), si bien que, lorsqu'il se souvient de D.ieu, un esprit généreux s'éveille spontanément en lui, l'amenant à aimer D.ieu. Ainsi s'accomplit également en lui ce qui est écrit: «Quand je me souviens de Toi», etc. [Et voyez Sefer Shel Beinonim (Tanya), partie I, à la fin du chapitre 13.

7 ועמ"ש במ"א בביאור ע"פ אלה מסעי כו' ויכתוב משה כו' בענין תתן אמת ליעקב. ועמ"ש במ"א בענין ח' פעמים אמת כאמת ויציב.

Et voyez ce qui est écrit ailleurs, dans l'explication sur «Voici les étapes», etc., «Et Moché écrivit», etc., au sujet de «Tu donneras la vérité à Yaakov». Voyez aussi ce qui est écrit ailleurs au sujet des huit occurrences du mot «vérité» dans Emes VeYatziv.

הד' פעמים אמת הראשונים עד עזרת הוא רצון ותשוקת הלב להדבק בה' עד כלותו הנק' היכל הרצון ואח"כ עוד ד"פ אמת

Les quatre premières occurrences de «vérité», jusqu'à «Ezras», sont la volonté et le désir ardent du cœur de s'attacher à D.ieu jusqu'à son épuisement; ce niveau est appelé le Palais de la Volonté (Heikhal HaRatson). Puis viennent encore quatre occurrences de «vérité»,

דהיינו אמת האמתי שמסייעהו מלמעלה להתאמת הדי אמת שלמטה להיות אמת אמיתי במס"נ [במסירות נפש] עד כלותה כו'

c'est-à-dire la vérité véritable, par laquelle il reçoit une aide d'en haut, afin que les quatre «vérités» d'en bas deviennent authentiques et soient une vérité véritable, dans le sacrifice de soi (messirout néfesh), jusqu'à l'épuisement de l'âme, etc.

ועי' אג"ה [אגרת הקודש] ד"ה וזורע צדקה שכר אמת] והסיבה שמונע את האהבה מליכנס לעומק נקודת הלב ממש.

Voyez Iggeres HaKodesh, le passage qui commence par «Celui qui sème la justice [aura] une récompense de vérité». Quant à la cause qui empêche l'amour de pénétrer dans la profondeur même du point du cœur :

כי הנה אהבה זו מלובשת ומוסתרת בכח המתאווה לדברים גשמיים מנפש החיונית ששרשה בחי' גסות הרוח משכא דחויא החופף ומסתיר על כח ובחינת אהבה זו, ויש בה

Car cet amour est revêtu et dissimulé dans la force qui désire les choses matérielles, [laquelle provient] de l'âme vitale, dont la racine est le niveau de la grossièreté d'esprit, «la peau du serpent», qui recouvre et dissimule la force et le niveau de cet amour. Et il comporte

מדרגות שונות כמה מיני לבושים הקטן לפי קטנו והגדול לפי גודל מעלתו צריך הוא להסיר אפי' [אפילו] בחי' לבוש דק מבחי' גסות הרוח, אמרו רז"ל [רכותינו זכרונם לברכה] אין אני והוא וכו',

différents degrés, plusieurs sortes de vêtements : celui qui est petit, selon sa petitesse ; et celui qui est grand, selon la grandeur de sa stature, doit retirer même un vêtement subtil relevant de la grossièreté d'esprit. Nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : «Moi et lui ne pouvons coexister», etc.

וצריך לפתוח את המכסה, כמשל אדם שרוצה לפתוח נקב בכותל המפסיק שצריך לחתוך ולשבור הכותל עד שיעשה מקום חלל.

Il faut ouvrir cette enveloppe, comme dans l'image d'une personne qui veut percer un mur séparateur : elle doit couper et briser le mur jusqu'à y créer un espace creux.

כך צריך האדם שרוצה להיות אהבה זו תקועה בלבו ליכנס אל תוך פנימיות נקודת הלב ותוך תוכו מעומקא דלבא ממש בכלות הנפש וביטול במציאות

De même, celui qui veut que cet amour soit implanté dans son cœur, qu'il pénètre dans la dimension intérieure (pnimiyout) du point du cœur et dans son cœur le plus intime, depuis la profondeur même du cœur, avec l'épuisement de l'âme et l'annulation de l'existence, doit agir ainsi.

אליו ית' להיות לו לב נשבר ורוח נשברה להסיר גסות רוחו וכח המתאווה לדברים גשמיים להיות יש ונפרד בפני עצמו רק ישים אליו לבו.

Avoir envers Lui, béni soit-Il, le cœur brisé et l'esprit abattu, afin de supprimer sa grossièreté d'esprit et le pouvoir qui le porte à désirer les choses matérielles [et à vouloir] être un « quelque chose » (yech), séparé et autonome ; au contraire, il ne doit porter son cœur que vers Lui.

8 ועל זה אמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] פתחו לי כחודה של מחט ואני אפתח לכם כפתחו של אולם שהיה לפני ההיכל בבית המקדש,

À ce sujet, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit: «Ouvrez pour Moi [une ouverture] comme la pointe d'une aiguille, et Je vous ouvrirai [une ouverture] comme l'entrée de la Grande Salle», qui se trouvait devant le Sanctuaire du Saint Temple.

כי הבא לטהר מסייעין אותו להסיר ממנו כל בחינת ומדרגת גסות הרוח ולהעלותו מעלה מעלה עד רום המעלות.

Car «celui qui vient se purifier est aidé» à se défaire de tout niveau et de tout degré de grossièreté d'esprit, et à s'élever toujours plus haut, jusqu'au sommet des hauteurs.

ועי"ז יאיר אור האהבה זו תוך פנימיות נקודת הלב ממש עד שתבטל כח מהות הנפש כשלהבת העולה מאליה להכלל ולהדבק באורו ית' (וכמ"ש בספרא דצניעותא)

Ainsi, la lumière de cet amour brillera à l'intérieur même de la dimension intérieure du point du cœur, jusqu'à ce que la force de l'être de l'âme soit annulée, comme une flamme qui s'élève d'elle-même, afin d'être incluse dans Sa lumière et de s'y attacher, béni soit-Il (comme il est écrit dans le Sifra DeTzniusa).

(רפ"א זהר ח"ב [חלק ב'] דקע"ו ע"ב) וארעא אתבטלת וזו היא בחי' אחותי הנ"ל ומוזה יבא עוד לבחי' רעיתי (ועמ"ש עוד מענין בחינת אחותי בד"ה לבבתי אחותי כלה):

(au début du chapitre 1; Zohar, partie II, folio 176b): «et la terre fut annulée». C'est là le niveau de «Ma sœur» mentionné plus haut; de là, on accédera ensuite au niveau de «Mon bien-aimé». (Voir également ce qui est écrit plus loin au sujet du niveau de «Ma sœur» dans le discours commençant par «Tu as ravi mon cœur, ma sœur, ma fiancée».)

9 ב וביאור ענין רעיתי הוא ע"ד מה שאמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] ישראל מפרנסין לאביהן שבשמים וכדכתיב כי לא ידה ממנו נדח ממנו דייקא כמ"ש במ"א דהיינו לאשתאבא בגופא דמלכא.

2. L'explication de «Mon bien-aimé» (rayasi) s'inscrit dans la ligne de ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit: «Israël nourrit leur Père qui est dans les cieux»; et comme il est écrit: «qu'aucun exilé ne soit rejeté loin de Lui»: «de Lui», précisément, comme cela est expliqué ailleurs; c'est-à-dire, être absorbé dans le corps du Roi.

ולהבין זה איך הנשמה שהיא בחי' נברא יש ודבר בפני עצמו תוכל לאשתאבא וכו'. אך הנה אמרו בזהר תלת קשרין מתקשרין כחדא אורייתא בקוב"ה [בקודשא בריך הוא] וישראל באורייתא כו'.

Pour comprendre cela : comment l'âme, qui est au niveau d'un être créé, un yesh, une entité existant par elle-même, peut-elle être absorbée, etc. ? Or, le Zohar dit : «Trois liens sont liés ensemble comme un seul : la Torah au Saint béni soit-Il, et Israël à la Torah», etc.

כי מפני שבחי' ומעלת התורה גבוה מבחי' מעלת ומדרגת נשמות ישראל ממקור חוצכם דאורייתא מחכמה נפקת כו' וזהו מה שאמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו.

Car le niveau et la grandeur de la Torah sont supérieurs au niveau, à la grandeur et au degré des âmes d'Israël [à leur source], d'où elles ont été taillées, puisque «la Torah émane de 'Hokhma», etc. C'est là le sens de ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : «Heureux celui qui vient ici avec son étude en main.»

אך להבין זה שהרי התורה היא ג"כ מלובשת בענינים גשמיים כמו עניני ציצית ותפילין וסוכה וכמה דיני ממונות וטענות ע"ד משל ראובן טוען כך ושמעון כך ומה ענינם בגי' [בגן עדן] העליון ותחתון.

Mais cela demande à être compris, car la Torah est elle aussi revêtue de réalités matérielles, comme celles des tsitsit, des téfilines et de la soukka, ainsi que de nombreuses lois et contestations pécuniaires ; par exemple, Réouven prétend ceci et Chimone prétend cela. Quel rapport tout cela a-t-il avec le Gan Eden supérieur et inférieur ?

אך הנה כתיב לכו לחמו בלחמי. כי כמו הלחם מזון גשמי שעליו יחיה האדם חיי גופו הוא ע"י שנבלע באבריו של אדם.

Or, il est écrit : «Venez, mangez de Mon pain.» Car, de même que le pain, nourriture matérielle grâce à laquelle l'homme vit de la vie de son corps, lui donne la vie parce qu'il est absorbé par ses membres...

כך התורה שנקראת מזון וחיים לנפש הרוחני צריכה היא שתבלע באברי נפשו ושבה כבשרו ממש וע"י זה הנפש תשוב אל ה' לאשתאבא בגופא דמלכא להיות נבלע בגופא דמלכא ממש.

De même, la Torah, qui est appelée nourriture et vie de l'âme spirituelle, doit être absorbée par les membres de son âme et devenir véritablement sa propre chair ; ainsi, l'âme retournera vers D.ieu, pour être absorbée dans le corps du Roi (le'ishtaava begufa demalka), véritablement absorbée dans le corps du Roi.

וכמ"ש אכלתי יערי עם דבשי וגו'. וזהו לחמו בלחמי מתחלה לחמו שיהי' [שיהיה] לכם לחם ומזון ליבלע באברי נפשכם ואח"כ בלחמי.

Comme il est écrit : «J'ai mangé mon rayon de miel avec mon miel», etc. Tel est le sens de «Venez, mangez de Mon pain» : d'abord, «mangez» (lachamu), afin que vous ayez du pain et de la nourriture à absorber par les membres de votre âme ; ensuite, «de Mon pain» (belachmi).

10 והנה באבות מלאכות של שבת תנא סידורא דפת נקט הזורע וכו' כי כדי לעשות לחם שיהא ראוי למאכל אדם עד שיהא נבלע באבריו ושבה כבשרו צריך מתחלה עבודת הזריעה והטחינה ולישה ואפיה.

Or, parmi les travaux principaux (avot melakhot) du Chabbat, le Tanna a suivi l'ordre de la fabrication du pain : «celui qui sème», etc. Car, pour faire un pain propre à la consommation humaine, de sorte qu'il soit absorbé par les membres et devienne comme la chair de celui qui le mange, il faut d'abord accomplir le travail des semailles, puis moudre, pétrir et cuire.

11 ולהבין ארבעה עבודות הללו בעבודת ה' צריך לבאר היטב בפרטיות ענין וסדר הזריעה בגשמיות על דרך משל שזורעין גרעין חטה

Pour comprendre ces quatre travaux dans le service de D.ieu, il faut expliquer clairement et en détail la question et l'ordre des semailles dans le monde matériel, à titre d'analogie : on sème un grain de blé

או נוטעין גרעין פרי בארץ ומכסין בעפר והגרעין ההוא נרקב ונפסד וכח הצומח אשר בארץ מצמיח חטה או פרי כעין הגרעין הנזרע או הנטוע בארץ,

ou l'on plante en terre le pépin d'un fruit et on le recouvre de terre ; ce pépin pourrit et se décompose, et la force de croissance présente dans la terre fait pousser du blé ou un fruit semblable au grain qui a été semé ou planté en terre.

כי לפי שכח הצומח אשר בארץ הוא כח כללי זורעין הגרעין ההוא להיות כעין העלאת מ"נ [מיינן נוקבין] אל כח הצומח להצמיח כח פרטי כעין הגרעין ההוא.

Car, puisque la force de croissance présente dans la terre est une force générale, on sème ce grain afin qu'il soit comme une élévation des mayin noukvin (eaux féminines) vers la force de croissance, pour qu'elle fasse pousser une force particulière semblable à ce grain.

12 והיינו לפי שהגרעין ההוא ג"כ נתהווה מכח הצומח ויש בו בחי' כח הצומח בהעלם אלא שנתגשם ונגרע ממהותו עד שנעשה גרעין.

C'est-à-dire que cette graine aussi est issue de la force de croissance, et qu'elle contient, à l'état caché, l'aspect de la force de croissance ; seulement, elle s'est matérialisée et s'est éloignée de sa nature essentielle, jusqu'à devenir une graine.

ומ"מ יש לו שייכות בצד מה אל כח הצומח הרוחני לפיכך כשנרקב ונפסד גוף הגרעין

Néanmoins, elle conserve un certain lien avec la force spirituelle de croissance. C'est pourquoi, lorsque le corps de la graine pourrit et se décompose,

הנה כח הצומח המלובש בו בטל לגבי כח הצומח הכללי אשר בארץ ונעשה מ"מ [מ"מ נוקבין] אליו ומצמיח כעין הגרעין בתוספת מרובה על העיקר

la force de croissance qui y est investie s'annule devant la force générale de croissance qui se trouve dans la terre et devient pour elle mayin noukvin ; celle-ci fait alors pousser [une plante] semblable à la graine, avec un accroissement bien supérieur à l'original.

וכן מצמיח כל מיני פירות במיני מטעמים וגוון וריח כעין הגרעין ההוא כגון אם היה הגרעין של תפוחים מצמיח תפוחים ואם הי' [היה] של ענבים מצמיח ענבים וכיוצא בהן.

De même, elle fait pousser toutes sortes de fruits, avec des saveurs, des couleurs et des parfums semblables à ceux de cette graine : par exemple, si la graine était celle d'une pomme, elle fait pousser des pommes ; si c'était celle du raisin, elle fait pousser du raisin, et ainsi de suite.

הגם שבגרעין ההוא אינו נראה ונרגש שום טעם וריח כלל רק כמו עץ בעלמא מ"מ הרי הוא עכ"פ [על כל פנים] ממהות הפרי ההוא ויש בו בכחו מלובש ומוסתר כל כחות הטעמים והגוונים והריח שבפרי ההוא

Bien que cette graine ne laisse voir ni percevoir absolument aucune saveur ni aucun parfum, et qu'elle ressemble seulement à du bois ordinaire, elle relève néanmoins de la nature essentielle de ce fruit ; en elle, à l'état potentiel, sont investies et cachées toutes les qualités des saveurs, des couleurs et du parfum de ce fruit ;

אלא שהוא מצומצם מאד עד שאינו נרגש ונראה בו שום טעם וריח ולזאת יכול הוא להמשיך כח הצומח שיצמיח הפירות של הגרעין ההוא בכל עניניהם בטעמים ובריחים ומראה שלהם בלי שום הסתר וצמצום כלל.

seulement, tout cela est si fortement contracté qu'aucune saveur ni aucun parfum ne s'y perçoit ni ne s'y voit. C'est précisément pourquoi elle peut attirer la force de croissance, qui fera pousser les fruits de cette graine sous tous leurs aspects — leur saveur, leur parfum et leur apparence — sans aucun voile ni aucune contraction.

13 והנה ככל המשל הזה בפרטיות יתבונן המשכיל בעבודת ה' ובתורתו כי הנה התורה היא חכמתו ורצונו ית'

Or, conformément à tous les détails de cette analogie, l'homme perspicace méditera sur le service de D.ieu et sur Sa Torah. Car la Torah est Sa sagesse et Sa volonté, béni soit-Il,

והוא וחכמתו א' חכים ולא בחכמה ידיעא כו' ובריבוי הצמצומים והשתלשלות ממדרגה למדרגה ירדה מטה מטה עד שנתלבשה ונתגשמה בענינים גשמיים.

et Lui et Sa sagesse ne font qu'un: «Il est sage, mais non d'une sagesse connaissable», etc. Par les nombreuses contractions (tsimtsoumim) et l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), de niveau en niveau, elle est descendue toujours plus bas, jusqu'à être revêtue de réalités physiques et devenir physique.

והוא כמשל גרעין הזרע או הפרי שנלקח מכח הצומח שהכח ההוא הוא בחי' אין ממש ממאמר תדשא

Cela ressemble à l'analogie du noyau d'une graine ou d'un fruit, qui provient de la force de croissance; cette force est au niveau du néant véritable (ayin), issu de l'énoncé «Que [la terre] fasse pousser» (Tadshe),

דהיינו אש דת (כ"כ [כל כך] הש"ך [השפתי כהן] בשם הר"ש [הרכי שמעון]) והפרי הנצמח ממנו ע"י התלבשותו בארץ הוא בחי' יש מאין

c'est-à-dire «un feu de loi» (esh dat; ainsi écrit le Chakh au nom du Rach). Quant au fruit qui en pousse, du fait qu'il est revêtu dans la terre, il est au niveau de quelque chose issu du néant (yech méayin),

אבל מ"מ יש בו חיות רוחני כי טוב למאכל ונחמד למראה או שיש בו ריח.

mais il contient néanmoins une force vitale spirituelle, car il est bon à manger et agréable à la vue, ou bien il a un parfum.

משא"כ גרעין הנזרע החיות שבו מצומצם כ"כ [כל כך] עד שאין נראה ונרגש בו אפילו שום טעם וריח.

En revanche, dans la graine qui est semée, la force vitale qu'elle contient est si contractée qu'on n'y voit ni n'y perçoit aucun goût ni parfum.

כך ע"ד משל התורה שנתלבשה ונתגשמה בדברים גשמיים החיות שבה מצומצם מאד כי בג"ע [בגן עדן] העליון שהוא עולם הבריאה מאירים שם חב"ד [חכמה בינה ודעת] דא"ס ב"ה ומאיר אור התורה בבחי' תענוג בהשגות שכליות אלהות ממש.

De même, par analogie, pour la Torah revêtue de réalités physiques et devenue physique : la force vitale qu'elle contient est très contractée. Car dans le Gan Eden supérieur, qui est le Monde de Bé-ria, brillent la 'Hokhma, la Bina et la Daat de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, et la lumière de la Torah y brille sous forme de plaisir, dans des saisies intellectuelles de la divinité véritable.

14 ומ"מ בחי' השגה ההיא היא בחי' יש מאין לגבי מקורא דכולא חכמה עילאה חכים ולא בחכמה ידיעא, משא"כ בירידתה למטה נתגשמה עד שאין נראה ונרגש בה ענין התענוג ושכל אלהות כ"א דינים והלכות בעינים גשמיים

Néanmoins, cette appréhension est du niveau de quelque chose à partir du néant (yech méayin) par rapport à la source de tout, la 'Hokhma supérieure, [dont il est dit:] «Il est sage, mais non d'une sagesse connaissable.» En revanche, dans sa descente vers le bas, elle s'est matérialisée au point que l'on n'y voit ni n'y ressent aucun plaisir ni intellect divin, mais seulement des lois et des décisions portant sur des sujets matériels.

(ועמ"ש במ"א ע"פ המאמר בפ' בראשית דכ"ז ב' אעשה לו עזר כו' דא משנה כו' ע"ש).

(Et voyez ce qui est écrit ailleurs à propos de la déclaration dans la paracha Beréchit, folio 27b : «Je lui ferai une aide», etc. : «C'est la Michna», etc. ; voir là-bas.)

וזהו הזורעים בדמעה ברנה יקצרו כי הרי בשעת לימודו אין לו תענוג ומ"מ ברנה יקצורו

Et c'est là le sens de : «Ceux qui sèment dans les larmes moissonneront dans un chant joyeux» : car, au moment où il étudie, il n'éprouve aucun plaisir, et pourtant «ils moissonneront dans un chant joyeux»,

כי מחמת הלימוד נעשה אור התורה זרוע בארץ העליונה, כי בחיי דבר ה' זו הלכה ובטל לגבי כח הצומח בחיי חכמה כו'

car, du fait de l'étude, la lumière de la Torah est semée dans la terre supérieure. Car [il s'agit du] niveau de «la parole de D.ieu, c'est la halakha», et elle est annulée devant la force de croissance, le niveau de la 'Hokhma, etc.

ועי"ז מצמיח שכר מצוה מצוה בג"ע [בגן עדן] העליון שצדיקים יושבין ונהנין מזיו השכינה ומתענגים בהשגתם השגת אלקות שההשגה ההיא היא בחיי יש מאין וזיו והארה מאורה של מעלה בכח הצומח.

Par ce moyen, «la récompense d'une mitsva est une mitsva» pousse dans le Gan Eden supérieur, où «les justes sont assis et jouissent du rayonnement de la Chekhina» et prennent plaisir à leur appréhension, l'appréhension de la divinité; car cette appréhension est du niveau de quelque chose à partir du néant, un rayonnement et une lueur de la lumière d'en haut, par la force de croissance.

והיינו זיו תורתם ועבודתם ממש שהוא כמו למשל הכח הצומח שמצמיח כעין הגרעין וכו'. וגופי ההלכות גשמיות הם בחיי העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] לגבי חכמתו ורצונו ית' המלוכשים בדבר ה' זו הלכה.

C'est-à-dire le rayonnement de leur propre Torah et de leur propre service, qui est comparable, par exemple, à la force de croissance qui fait pousser [une plante] à partir de la graine, etc. Les corps matériels des lois sont, quant à eux, du niveau d'une élévation de mayin noukvin vers Sa sagesse et Sa volonté, béni soit-Il, qui sont revêtues dans «la parole de D.ieu, c'est la halakha».

15 והנה כמו שבזריעה גשמיות אינה צומחת עד שירקב הגרעין ויפסד וישתנה ממהותו ויהיה נקלט בארץ ממש והיו לאחדים ממש.

Or, de même que, dans les semailles matérielles, [la graine] ne pousse pas tant que la graine n'a pas pourri, ne s'est pas décomposée et n'a pas changé de nature, jusqu'à être véritablement absorbée dans la terre et à ne faire véritablement qu'un avec elle ;

ככה צריך להיות נפש האדם להתבטל ממהותה ע"י מס"ן [מסירות נפש] בתורה ובמצות ולהיות נקלטת ומתאחדת בארץ העליונה היא מלכותו ושכינת עוזו ע"י מס"ן [מסירות נפש] זו בבחי' העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] כמ"ש בידך אפקיד רוחי כו'

de même, l'âme de l'homme doit être annulée dans son être propre par le sacrifice de soi (messi-rout néfesh) dans l'étude de la Torah et l'accomplissement des mitzvot, puis être absorbée et unie à la terre supérieure, qui est Sa Mal'hout et «la Chekhina de Sa puissance», par ce sacrifice de soi, en tant qu'élévation des mayin noukvin, comme il est écrit : «Dans Ta main, je remets mon esprit», etc.

ועי"ז נקלטת ומתייחדת התורה שלמד בעוה"ז ג"כ בארץ העליונה כיחוד כח הצומח שבגרעין בכח הצומח שבארץ הגשמי.

Par cela, la Torah qu'il a étudiée en ce monde est, elle aussi, absorbée et unie à la terre supérieure, comme le pouvoir de croissance de la graine s'unit au pouvoir de croissance de la terre matérielle.

16 ומזה יתבונן המשכיל להיות למודו ע"ד זה שיהי' [שיהיה] בבחי' מ"נ [מ"יין נוקבין] ולא יעשה הטפל עיקר דהיינו שלא ישים כל מגמתו אל התורה כמו שהיא בלבושים הגשמיים בלבד

De là, l'homme réfléchi doit comprendre que son étude doit se faire de cette manière : qu'elle soit au niveau de mayin nukvin, et qu'il ne fasse pas du secondaire l'essentiel ; autrement dit, qu'il ne dirige pas toute son attention vers la Torah uniquement telle qu'elle se présente dans ses vêtements matériels.

כי האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו, רק ישים לבו לפנימיות אלהות המלוכש בה ממקורה ושרשה למעלה בחי' חכמה עילאה ולישא וליתן בדבורו של מקום,

Car « celui qui dit : "Je n'ai que la Torah" ne possède même pas la Torah. » Il doit plutôt tourner son cœur vers la divinité intérieure qui y est vêtue, issue de sa source et de sa racine en haut, du niveau de la 'Hokhma suprême, et discuter et délibérer dans la parole de Celui qui réside partout ;

כי הלכה זו היא דבר ה' וחכמתו ורצונו מלובשים בה ואזי הוא לימודו בבחי' מ"נ [מ"יין נוקבין] ובטל לגבי חכמתו ית' והיו לאחדים ממש :

car cette halakha est la parole de D.ieu, et Sa sagesse et Sa volonté y sont vêtues. Alors, son étude est au niveau de mayin nukvin et s'annule devant Sa sagesse, qu'Il soit béni, et ils deviennent véritablement un.

17 ג וכדי שתתאחד ג"כ עם נפשו האלהית. הנה התפלה קרויה נפש כדכתיב ואשפוך את נפשי כו'.

3. Et afin que [la Torah] s'unisse également à son âme divine : la prière est appelée « âme », comme il est écrit : « J'ai répandu mon âme », etc.

וצריך הוא לעורר את האהבה בתפלה מעומקא דלבא בכלות הנפש ממש במס"נ [במסירות נפש] בביטול במציאות אליו ית'.

Il doit éveiller l'amour dans la prière depuis le plus profond du cœur, jusqu'à un véritable épuisement de l'âme, avec le sacrifice de soi (messirout néfech), dans l'annulation de son existence devant Lui, béni soit-Il :

בחי אחותי הנ"ל. שיהי [שיהיה] ענין מסירת נפש וביטול הנ"ל נקבע במוחו ולבו בשעת התפלה שהיא בחי חכמה עילאה

le niveau de « Ma sœur » mentionné plus haut ; afin que ce sacrifice de soi et cette annulation mentionnés plus haut s'ancrent dans son esprit et son cœur au moment de la prière, qui est le niveau de la 'Hokhma supérieure

(וכמ"ש אמור לחכמה אחותי את וז"ש [וזהו שכתוב] אחותי בת אבי היא כו' בזמנא דנטלא מבי אבא כמ"ש בזה"ק [בזהר הקדוש] פ' אמור ד' ק' ע"ב)

(comme il est écrit : « Dis à la sagesse : “Tu es ma sœur” » ; et c'est [le sens de] ce qui est écrit : « Elle est ma sœur, la fille de mon père », etc. : « au moment où elle reçoit de la maison d'Abba », comme il est écrit dans le saint Zohar, Parachat Emor, folio 100b).

ולכן כשלומד אח"כ ע"ד הנ"ל שיהא לימודו בטל לגבי חכמה עלאה המלוכשת בתורתו. הרי מתייחדים יחד אור תורתו באור נפשו האלהית.

C'est pourquoi, lorsqu'il étudie ensuite de la manière mentionnée plus haut, de sorte que son étude s'annule devant la 'Hokhma supérieure revêtue dans sa Torah, la lumière de sa Torah et la lumière de son âme divine s'unissent alors.

ולזאת העת קבוע ללמוד יהי [יהיה] מיד אחר התפלה וזהו אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו פי' שבא לכאן נפשו האלהית ע"י מס"נ [מסירות נפש] וביטול הנ"ל ותלמודו ג"כ בידו ע"ד הנ"ל.

C'est pourquoi le moment fixé pour l'étude doit être immédiatement après la prière. Et c'est là [le sens de] : « Heureux celui qui arrive ici avec son étude en main » : autrement dit, son âme divine arrive ici grâce au sacrifice de soi et à l'annulation mentionnés plus haut, et son étude, elle aussi, est en sa main, de la manière mentionnée plus haut.

18 ועבודת הטחינה בעבודת ה' הוא בחי לב נשבר ונדכה. פי' ונדכה מלשון דכו במדוכה. וכמ"כ [וכמו כן] ענין הטחינה שטוחן ומפרר החטה עד אשר דק כקמח. וכענין שכתוב ושחקת ממנה הדק.

Le travail du broyage dans le service de D.ieu correspond au niveau du « cœur brisé et broyé ». Le sens de « broyé » (nidkeh) vient de l'expression « il l'a pilé dans un mortier » (dachu bamedochah). De même, le broyage consiste à moudre et à réduire le blé en miettes jusqu'à ce qu'il soit aussi fin que la farine, comme il est écrit : « Tu en broieras une partie très finement. »

וגם בענין לימוד התורה כתיב גרסה נפשי וגם לשון הגמרא גרסינן מלשון ריחיים של גרוסות.

Concernant également l'étude de la Torah, il est écrit : « Mon âme est broyée » (garsah), et l'expression talmudique garsinan (« nous étudions ») vient elle aussi de l'expression « un moulin à gruau » (gerosos).

19 ואח"כ בחי' הלישה והוא שנותן מים בקמח לחברם לעשות גוף אחד ועיסה אחת.

Ensuite [vient] le niveau du pétrissage : on met de l'eau dans la farine pour les unir, afin d'en faire un seul corps et une seule pâte.

וכך צריך לעורר את האהבה לדבקה בו ית' ולהיות משוך אחריו כמים שלא יהי' [יהיה] בבחי' פירוד ח"ו [חס ושלום]. ובחי' האפייה הוא כענין מ"ש וכי תקרב קרבן מנחה מאפה תנור.

Ainsi, il faut éveiller l'amour afin de s'attacher à Lui, béni soit-Il, et d'être entraîné à Sa suite comme l'eau, de sorte qu'il n'y ait aucune séparation, à D.ieu ne plaise. Le niveau de la cuisson au four correspond à ce qui est écrit : « Et lorsque tu présenteras une offrande de farine cuite au four. »

20 וכתוב תקרב בלא יו"ד ויש אם למסורת, דהיינו כשהנפש רוצה להתקרב בעצמה לה' אזי תהי' [תהיה] בבחי' מאפה תנור כמ"ש ואפו עשר נשים לחמכם בתנור אחד.

Takriv, «tu apportes», s'écrit sans yod, et c'est la forme écrite qui fait autorité (yesh em lamasores); c'est-à-dire que lorsque l'âme veut se rapprocher d'elle-même de D.ieu, elle sera alors au niveau de ce qui est «cuit au four», comme il est écrit: «Dix femmes feront cuire votre pain dans un seul four.»

פי' שיעורר בלבו רשפי אש האהבה מחמת בחי' אחד דהיינו מגדולתו של מלך מלכי המלכים הקב"ה הממלא וסובב כ"ע [כל עלמין] וכולא קמיה כלא חשיב ממש אשר ע"כ

Cela signifie qu'il doit éveiller dans son cœur les flammes ardentes (richpé éch) de l'amour, en considération du niveau de «Un», c'est-à-dire de la grandeur du Roi des rois des rois, le Saint béni soit-Il, qui remplit et entoure tous les mondes (memalé vé-sovev kol almin), et devant qui tout est véritablement considéré comme rien ; c'est pourquoi

תתלהט ותתלהב נפשו לאסתכלא ביקרא דמלכא ותתבטל כח הנפש ממהותה ועצמותה באהבה עזה ויתירה מאהבת ה' לדבקה בו בלבד לרוות נפשו הצמאה שהיא בחי' מים כנ"ל

son âme s'embrasera et s'enflammera «pour contempler la gloire du Roi», et la force de l'âme sera annulée quant à son être et à son essence, dans un amour ardent, qui dépasse l'amour de D.ieu qui consiste à ne s'attacher qu'à Lui seul, afin d'étancher la soif de son âme assoiffée, laquelle est au niveau de l'eau mentionné précédemment.

כי כמו שהמים והאש גשמיים הם ב' הפכים בטבעם מים הוא טבע מחבר ומצרף ואש הוא בטבע מפרר ומפריד היסודות כנודע שבאש מתפרדים כל היסודות שיסוד המים יוצא בעשן ויסוד העפר נעשה אפר מפוזר כו'

Car, de même que l'eau et le feu physiques sont deux éléments de nature opposée : l'eau a par nature pour effet d'unir et de combiner, tandis que le feu a pour effet de réduire en fragments et de séparer les éléments, comme on le sait : dans le feu, tous les éléments se séparent ; l'élément de l'eau s'en va en fumée, et l'élément de la terre devient une cendre dispersée, etc. ;

כך האהבה בחינת רשפי אש היא בחינה הפכיית מבחי' האהבה של בחי' מים שהיא לדבקה בו דהיינו שתשאר עצמות ומהות הנפש דבוקה בו ית'.

de même, l'amour qui est au niveau des flammes ardentes est opposé à l'amour qui est au niveau de l'eau, lequel consiste à s'attacher à Lui ; c'est-à-dire que l'être et l'essence de l'âme demeurent attachés à Lui, béni soit-Il.

משא"כ בחי' רשפי אש היא האהבה שמפרדת כחות הנפש ממהותם ועצמותם ותשתפך הנפש אל חיק אביה אור א"ס ב"ה ממש.

En revanche, le niveau des flammes ardentes est celui de l'amour qui sépare les forces de l'âme de leur être et de leur essence ; alors l'âme se répand dans le sein de son Père, la Lumière infinie (Or Ein Sof) même, béni soit-Il.

21 ועוד זאת היא בחי' אפייה כמ"ש וימהר יוסף כי נכמרו רחמיו אל אחיו וגו'. ופי' נכמרו רחמיו מלשון

מכמר בשרא שהוא לשון חמימות

De plus, c'est là le niveau de la cuisson au four, comme il est écrit : «Yossef se hâta, car sa compassion s'était éveillée envers son frère», etc. L'expression «sa compassion s'était éveillée» (nikhme-rou ra'hamav) vient de l'expression «réchauffer de la viande» (mekhamar bisra), qui désigne la chaleur ;

כי הרחמנות הוא מצד החמימות כי חם לבו בקרבו (וכמ"ש במ"א ע"פ הזהר במדבר קי"ח א').

car la compassion procède de la chaleur, puisque son cœur s'échauffe en lui (comme cela est expliqué ailleurs à propos du Zohar, Bamidbar, folio 118a).

כי הנה ישראל נקראו על שם יוסף כדכתיב נוהג כצאן יוסף וצריך לעורר רחמים על בחיי בנימין שנק' בן אוני והיינו להיות

Car Israël est appelé du nom de Yossef, comme il est écrit : «Lui qui conduit Yossef comme un troupeau» ; et il faut éveiller la compassion envers le niveau de Binyamin, qui est appelé Ben-Oni («fils de ma douleur») ; c'est-à-dire, être

ממארי דחושבנא לחשוב עם נפשו איך ירדה מטה מטה כל חד לפום מה דידע אינש בנפשי [בנפשיה] ולרחם על ניצוץ אלהות שבו.

parmi les «maîtres du bilan», afin de faire avec son âme le compte de la manière dont elle est descendue toujours plus bas, chacun selon ce qu'il connaît de sa propre âme, et d'éprouver de la compassion pour l'étincelle de divinité qui est en lui.

22 ויבא החדרה ויבך שמה כדכתיב במסתרם תבכה נפשי דהיינו בחדרי לבו. ומ"מ ויתאפק ויאמר שימו לחם זו התורה

«Et il entra dans la chambre et y pleura», comme il est écrit : «Dans les lieux secrets, mon âme pleurera» ; c'est-à-dire dans les chambres de son cœur. Néanmoins, «il se contint et dit : "Disposez le pain" » : il s'agit de la Torah ;

כי צריך להיות שניהם חדוה תקוע בלבאי מסטרא דא כו'. וזהו ויבא החדרה ויבך שמה דייקא.

car les deux doivent être présents : «la joie est ancrée dans mon cœur de ce côté», etc. Et c'est là [le sens de] «Et il entra dans la chambre et y pleura» : «y», précisément.

23 וע"י זה נעשית התורה בחיי לחם אפוי ממש שנבלע באברין דמלכא בחיי בטול באור א"ס ב"ה ממש וכו' ע"י שנבלע באברי נפשו האלהית כו'.

Par cela, la Torah devient le niveau du pain véritablement cuit, qui est absorbé dans les membres du Roi — le niveau de l'annulation dans la Lumière infinie (Or Ein Sof) elle-même, béni soit-Il, etc. — puisqu'elle est absorbée dans les membres de son âme divine, etc.

וזהו אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו. פי' שתלמודו נתייחד בנפשו והיו לאחדים. משא"כ בלא בחי' אפי"י [אפייה] הנ"ל לא הי' [היה] יכול ליבלע באברי נפשו ולא יכול להיות חיים ומזון לנפש

Et c'est là le sens de « Heureux celui qui vient ici avec son étude en main » : cela signifie que son étude s'est unie à son âme et qu'elles sont devenues une. En revanche, sans le niveau de cuisson mentionné plus haut, elle ne pourrait être absorbée dans les membres de son âme et ne pourrait être la vie et la nourriture de l'âme ;

כי על הלחם אפוי דוקא יחי' [יחיה] האדם שנבלע באבריו משא"כ אם אינו אפוי אין הקיבה מבשלתו והרי הלחם מונח בפני עצמו בקיבה ולא נבלע באברים.

car c'est précisément grâce au pain cuit que « l'homme vit », puisqu'il est absorbé dans ses membres ; tandis que, s'il n'est pas cuit, l'estomac ne le digère pas : le pain demeure à part dans l'estomac et n'est pas absorbé dans les membres.

וככה ממש ע"ד משל בלא בחי' אפיה הנ"ל הרי התורה שלומד הוא דבר בפני עצמו ונפשו הוא דבר בפני עצמו ואינן מתייחדים יחד ולא נקרא ותלמודו בידו

Il en va exactement de même, par analogie : sans le niveau de cuisson mentionné plus haut, la Torah qu'il étudie est une chose en soi, et son âme est une chose en soi ; elles ne s'unissent pas, et l'on ne peut dire de lui qu'il a « son étude en main ».

(ועמ"ש בפ' משפטים ע"פ ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר ולקמן בפ' בחקתי ע"פ ואפו עשר נשים כו') :

(Voir ce qui est écrit dans la paracha Michpatim sur le verset « Et sous Ses pieds, c'était comme un ouvrage de briques de saphir », et plus loin, dans la paracha Be'hukotai, sur le verset « Dix femmes feront cuire », etc.)

24 ד אך קודם שילמוד צריך ג"כ בחי' בא לכאן דהיינו לעורר את האהבה בתפלה במסירת נפש וביטול במציאות אליו ית'

4. Mais avant d'étudier, il faut aussi atteindre le niveau de « vient ici », c'est-à-dire éveiller l'amour dans la prière, avec le sacrifice de soi (messirout néfesh) et l'annulation de son existence devant Lui, béni soit-Il,

כדי שיוכל ללמוד אח"כ על דרך הנ"ל ולזאת העת קבוע ללמוד יהי' [יהיה] מיד אחר התפלה כו'

afin qu'il puisse ensuite étudier de la manière mentionnée plus haut ; c'est pourquoi le temps fixé pour l'étude doit être immédiatement après la prière, etc.

ולכן ע"י בחי' בא לכאן ותלמודו בידו הוא בבחי' אשרי (ועמ"ש בביאור ע"פ הראיני את מראיך וממשי"ש [וממה שכתוב שם] יובן לשון אשרי מי שבא. כי אשרי הוא מלשון באשרי

C'est pourquoi, par le niveau de « vient ici avec son étude en main », il atteint le niveau de « heureux » (achré). (Voir aussi ce qui est écrit dans l'explication sur le verset « Montre-moi ton apparence » ; ce qui y est écrit permet de comprendre l'expression « Heureux celui qui vient ». Car achré vient de l'expression « Par ma bonne fortune (be'ochri),

כי אשרוני והוא בחי' התגלות התענוג כתר כו' וזהו דייקא ע"י הלימוד שאחר התפלה כו' וז"ש [וזהו שכתוב] בזהר פ' בהר ק"ח א' הה"ד [הדא הוא דכתיב] כי תבואו וגו' ושבתה הארץ נייחא ודאי. מיהו כאן פי' ושבתה בענין אחר).

car elles m'ont appelée heureuse », et c'est le niveau de la révélation du plaisir, Kéter, etc. ; cela s'obtient précisément par l'étude qui suit la prière, etc. C'est ce qui est dit dans le Zohar, Parachat Behar, folio 108a : « Ainsi qu'il est écrit : "Quand vous viendrez", etc., "la terre se reposera" : elle se reposera, assurément. » Ici, toutefois, « se reposera » est expliqué dans un autre sens.)

וזהו כי תבואו אל הארץ פי' מיד כי תבואו (שהוא בחי' בא לכאן) ויעוררו את האהבה בבחי' תפלה בחי' נפש כמ"ש ואשפוך את נפשי הוא בחי' ארץ עליונה.

Et c'est là le sens de « Quand vous viendrez dans le pays » : autrement dit, dès que « vous viendrez » (ce qui correspond au niveau de « vient ici »), vous éveillerez l'amour au niveau de la prière, le niveau de l'« âme », comme il est écrit : « J'ai répandu mon âme », ce qui correspond au niveau de la terre supérieure.

אשר אני נותן לכם כי האהבה האמיתית היא הבאה מלמעלה אלא שצריך התעוררות האדם ובאתערותא דלתתא אתערותא דלעילא.

« que Je vous donne » : car l'amour véritable est celui qui vient d'en haut ; il ne requiert toutefois que l'éveil de l'homme, et « par un éveil d'en bas vient un éveil d'en haut ».

25 ואז ושבתה הארץ דהיינו כמ"ש בס' דצניעותא וארעא אתבטלת דהיינו שיהי' [שיהיה] בחי' ביטול כחות הנפש במציאות בבחי' אחותי הנ"ל.

Et alors, « la terre se reposera », c'est-à-dire, comme il est écrit dans le Sifra DeTzniusa : « et la terre fut annulée » ; autrement dit, il y aura le niveau de l'annulation de l'existence même des forces de l'âme, au niveau de « ma sœur » mentionné plus haut.

שבת לה' ביטול אחר ביטול דהיינו בתחלה ושבתה הארץ בבחי' סור מרע ואח"כ שבת לה' בבחי' ועשה טוב צריך שיהיה ג"כ בבחי' ביטול הנ"ל ואח"כ שש שנים תזרע שדך אלו שיתא סדרי משנה.

« Un Chabbat pour Havaya » : une annulation après une autre annulation ; c'est-à-dire que, d'abord, « la terre se reposera », au niveau de « écarte-toi du mal », puis « un Chabbat pour Havaya », au niveau de « fais le bien », qui doit lui aussi se situer au niveau de l'annulation mentionnée plus haut. Ensuite, « six ans tu ensemenceras ton champ » : ce sont les six ordres de la Michna.

תזרע בארץ עליונה שנקראת שדה. חקל תפוחין קדישין. בחי' דבר ה'. להיות כמשל הזריעה הנ"ל.

« Tu ensemenceras » dans la terre supérieure, appelée « champ » : « le champ des pommiers sacrés », le niveau de « la parole de D.ieu », afin que cela soit comme dans la parabole des semailles mentionnée plus haut.

ושש שנים תזמור הוא בחי' תלמוד שהוא טעמי המשנה וסברותיה (והשתא א"ש [אתי שפיר] מ"ש ושבתה כו' קודם שש שנים תזרע כו').

« Et six ans tu tailleras » correspond au Talmud, qui expose les raisons de la Michna et ses raisonnements. (On comprend dès lors bien pourquoi il est écrit « [la terre] se reposera », etc., avant « six ans tu ensemenceras », etc.)

והיינו כי מקודם בחי' שש שנים תזרע ותזמור שהוא עסק התורה צ"ל בחי' המס"נ [המסירות נפש] בתפלה שהוא בחי' ושבתה הארץ ארעא אתבטלת כדי להיות בבחי' בא לכאן ותלמודו בידו כנ"ל).

En effet, avant le niveau de « six ans tu ensemenceras » et « tu tailleras », c'est-à-dire l'étude de la Torah, il faut le niveau du sacrifice de soi (messirout néfech) dans la prière, qui est le niveau de « la terre se reposera », « la terre fut annulée », afin d'atteindre le niveau de « il arrive ici avec son étude en main », comme mentionné plus haut.)

והנה בעבודת הכרם צריך הוא לזמר דהיינו לקצוץ הקוצים המכלים את הכרם והוא ג"כ מעבודת הזריעה והנטיעה

Or, dans le travail de la vigne, il faut tailler, c'est-à-dire couper les épines qui ravagent la vigne ; cela aussi fait partie du travail des semailles et de la plantation,

כי הזומר חייב משום נוטע משום דלצמוחי פרי עביד כך הוא ע"ד משל לימוד התלמוד שהוא בירור ההלכה שמברר איך הי' [היה] הסלקא דעתך בגמרא.

car celui qui taille est passible pour avoir planté, puisqu'il le fait afin de faire pousser des fruits. Il en va de même, par analogie, pour l'étude du Talmud, qui clarifie la halakha : elle établit quelle était la supposition initiale (salka da'atach) dans la Guemara,

וכל הקושיות הנופלים לפי הסלקא דעתך שבגמ' [שבגמרא] או אפילו הסלקא דעתך דמקשן וקושייתו בכדי לברר הלכה ברורה

ainsi que toutes les difficultés qui se présentent selon la supposition initiale dans la Guemara, voire même la supposition initiale de celui qui pose la question et sa difficulté : [tout cela vise] à clarifier une halakha limpide.

לכן נמשלו דברי התלמוד ליין המשמח מחמת בירור ההלכה. משא"כ המשנה נק' בשם לחם וכתוב לחם לבב אנוש יסעד.

C'est pourquoi les paroles du Talmud sont comparées au vin qui réjouit, en raison de la clarification de la halakha. La Michna, en revanche, est appelée « pain », et il est écrit : « le pain qui soutient le cœur de l'homme ».

26 והנה כתיב ויין ישמח לבב אנוש. וכתוב גבי יין המשמח אלהים ואנשים אלא אית יין ואית כו' כי כאשר מבין התלמוד

Or, il est écrit : « Le vin réjouit le cœur de l'homme », et il est écrit au sujet du vin : « qui réjouit D.ieu et les hommes ». Mais il y a du vin et il y a du vin, etc. Car lorsqu'il comprend le Talmud

כמו שהוא לבוש בלבושים גשמיים ואינו יכול להפשיטו מלבושים שלו להיות תורת אלהיו בקרבו השכלות אלהות ממש נק' יין המשמח לבב אנוש.

tel qu'il est revêtu d'habits matériels, sans pouvoir le dépouiller de ses habits, afin que la Torah de son D.ieu soit en lui sous la forme d'une véritable compréhension du divin, cela est appelé « le vin qui réjouit le cœur de l'homme ».

אבל כשמתענג על ה' בהשכלתו ברוחניות התורה ה שגת אלקות נקי יין המשמח אלהים בשמחת אלהים וחדות ה'.

Mais lorsqu'il trouve son plaisir en D.ieu grâce à sa compréhension de la spiritualité de la Torah, à l'appréhension de la divinité, cela est appelé « le vin qui réjouit D.ieu », par la joie d'Elokim et l'al-légresse de Havaya.

והנה כתיב כי כרם ה' צבאות בית ישראל (ועי' בזהר ח"א [חלק א'] ע' [עייין] צ"ו) וצריך כל אחד ואחד לעבוד בנפשו עבודת הכרם לקצוץ הקוצים

Or, il est écrit : « Car la vigne de Havaya Tsevaot est la maison d'Israël » (voir aussi le Zohar, Part I, folio 96), et chacun doit accomplir dans sa propre âme le travail de la vigne : en couper les épines,

דהיינו המדות נפשיות שבאדם הבאות מנפשו החיונית דהיינו קנאה ושנאה ותאוה ודומיהן בכדי לברר הטוב ואז אחר הבירור שבת שבתון יהיה לארץ שבת לה'

c'est-à-dire les attributs émotionnels (midot) de l'âme chez l'homme qui proviennent de son âme vitale, à savoir l'envie, la haine, le désir et leurs semblables, afin d'en dégager le bien. Alors, après cet affinage, « il y aura pour la terre un Chabbat de repos complet, un Chabbat pour Havaya » :

שהם ג' מיני שבתות נגד שלשה מיני עולמות בריאה יצירה עשייה שנתברר מהם הטוב לה' ודי"ל [ודי למבין]:

ce sont trois sortes de Chabbat, correspondant aux trois sortes de mondes — Béria, Yetsira et Assiya — desquels le bien a été dégagé pour D.ieu. Et cela suffit à celui qui comprend.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/behav/1/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak